

Excés de pes i obesitat infantil

Blanca Román Viñas
Grup de Recerca en Nutrició Comunitària, PCB
LCAFE, Blanquerna URL

- Definició obesitat
 - % greix
 - IMC
- Punts de tall
 - P85, p95, p97
 - Projecció IMC als 18 anys (Cole et al)
- Taules de referència
 - Nacionals

Prevalença a Espanya

- Nacional i representatiu
 - Encuesta Nacional de Salud (2006)
 - Estudi enKid (1998-2000)
 - Estudi RICARDIN (1992)
 - Estudi PAIDOS (1984)
- Comunitats autònomes, regional, local
 - Enquesta Nutricional de Catalunya (2002-2003)
 - Estudi AVENA (2000-2002)
 - Estudis de Cuenca, Saragossa

Estudi Enkid: Objectius

- Avaluar els hàbits alimentaris i l'estat nutricional de la població infantil i juvenil
- Avaluar el compliment de les recomanacions sobre activitat física en la població espanyola
- Relacionar l'activitat física amb la prevalença d'exces de pes i obesitat

Estudi Enkid

- **Població:**
 - Avaluació activitat física: 3185 individus (1474 nois, 1711 noies) de 2 a 24 anys de tota Espanya.
- **Mètodes:**
 - Qüestionari d'activitat física
 - Medició de pes i talla, càlcul de l'IMC

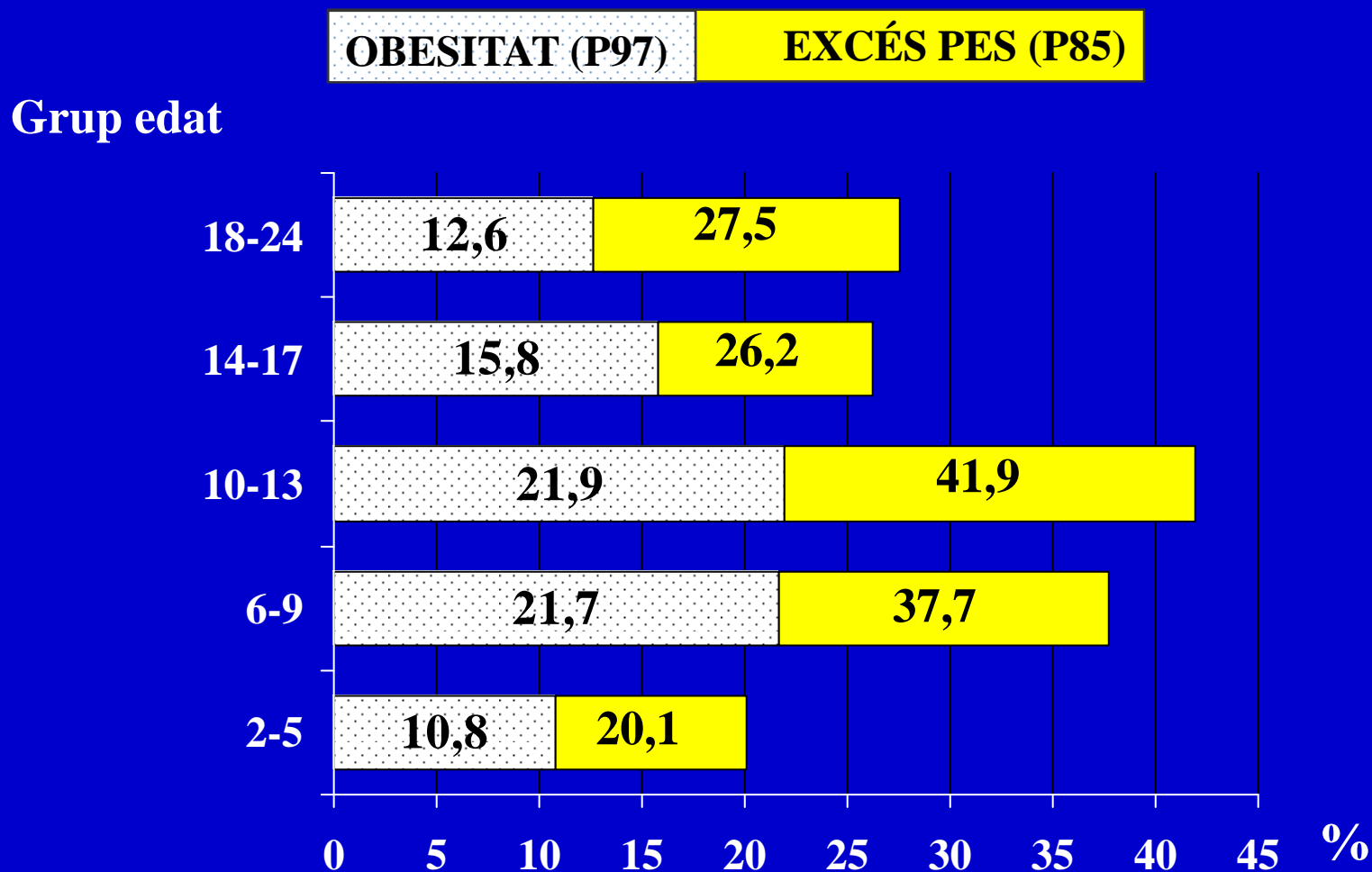
Indicadors antropomètrics Enkid

Mesures

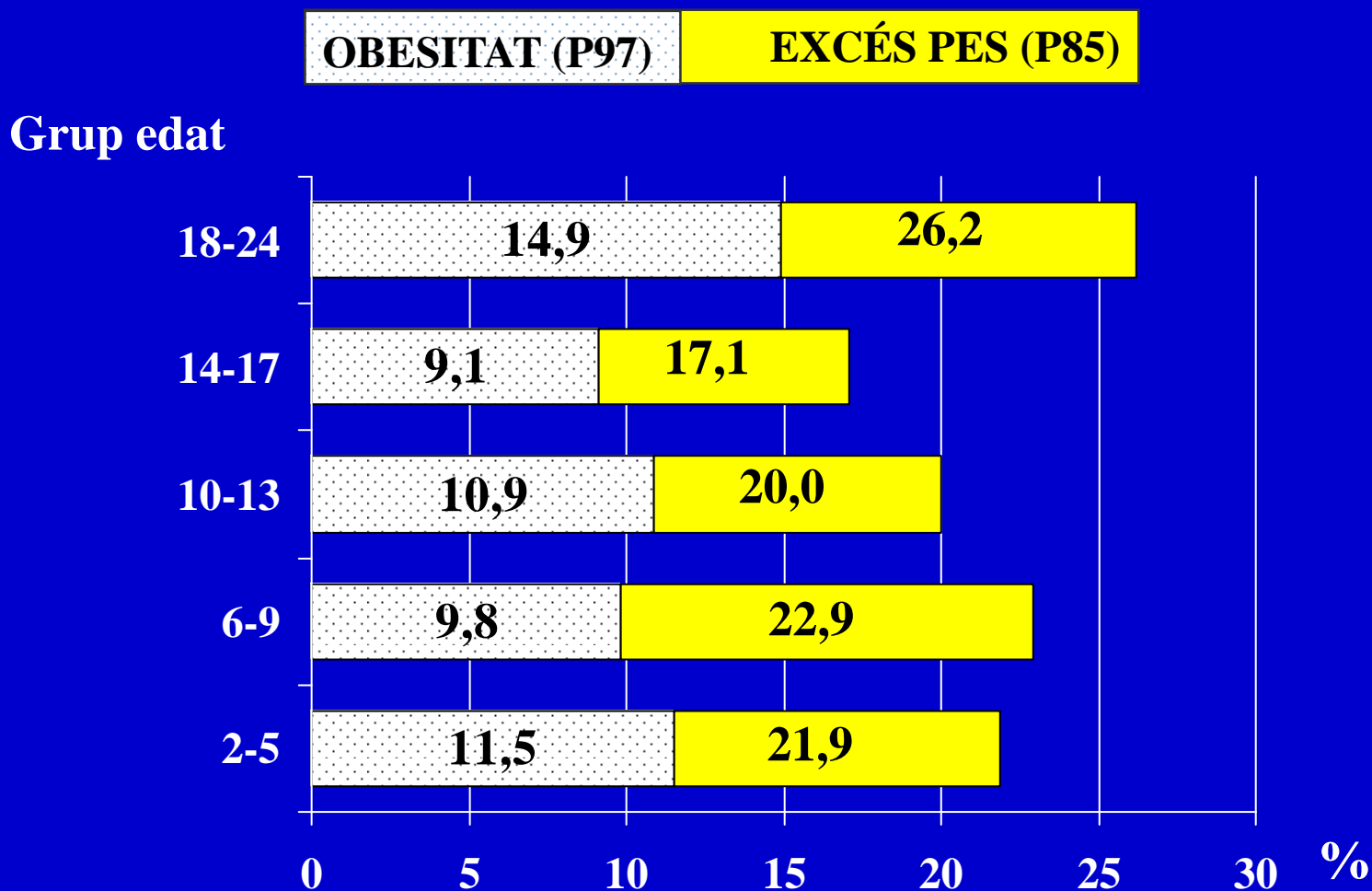
- Pes
- Alçada
- Perímetre de cintura i cadera
- Perímetre braquial i craneal
- Distància intercondílea húmer
- Plec tricipital en submostra

Prevalença d'excés de pes i obesitat en població espanyola de 2 a 24 anys per grups edat en nois. Estudi enKid (1998-2000).

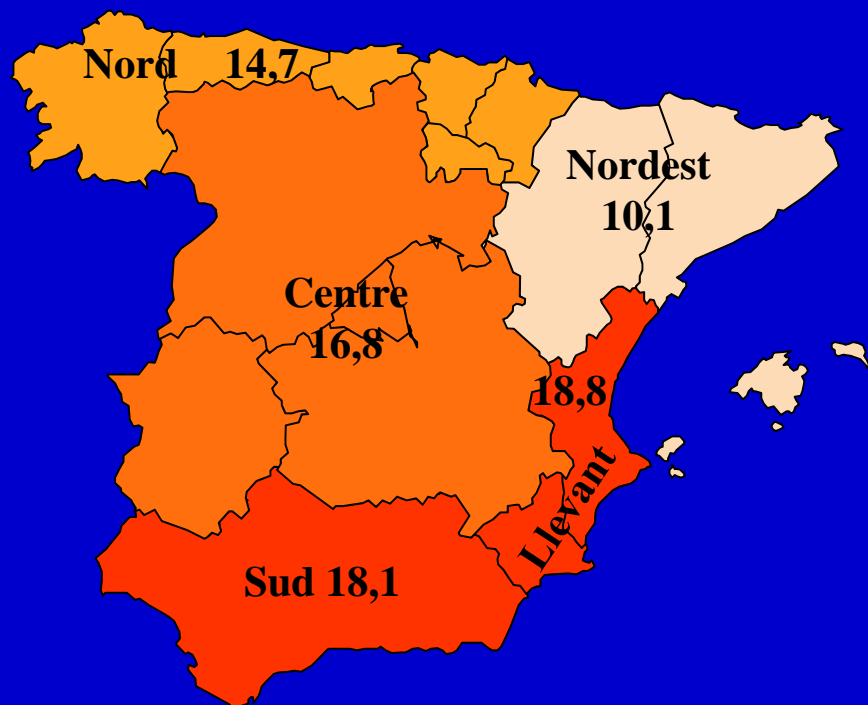
Prevalença d'excés de pes i obesitat en població espanyola de 2 a 24 anys per grups edat en noies. Estudi enKid (1998-2000).

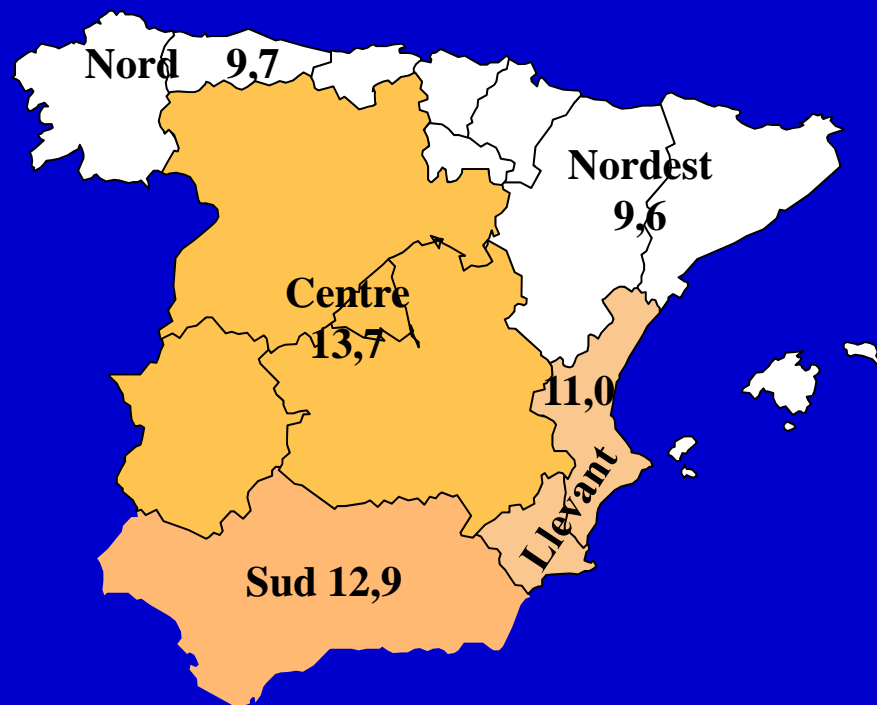
Punts de tall:
Hernández i col. 1988

Prevalença obesitat a Espanya per regions i sexe. Estudi EnKid 1998-2000.

NOIS: mitja: 15,6%

NOIES: mitja: 12,0%

Canàriess 15,3

Canàries 20,8

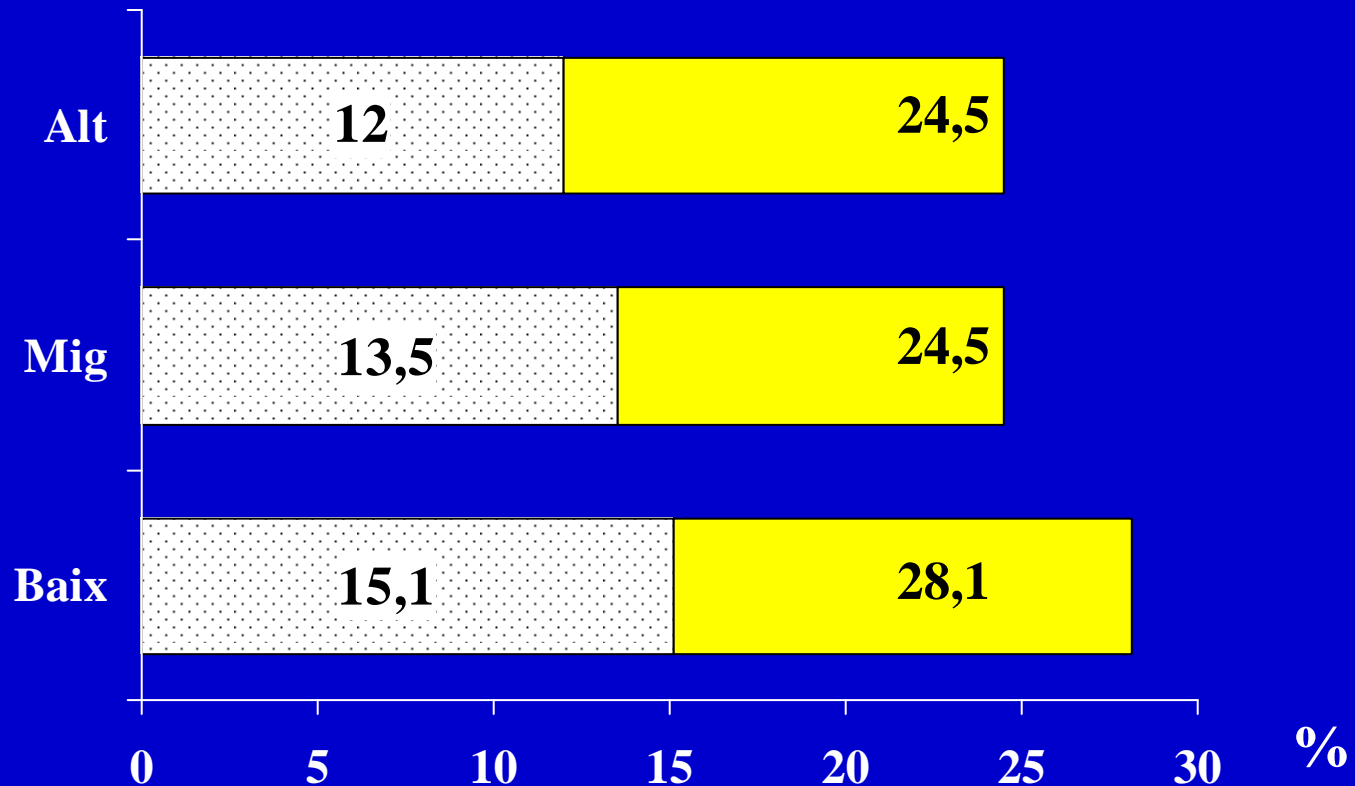
Valors de referència: p97 Orbegozo (Hernández i cols 1988)

Prevalença d'excés de pes i obesitat en la població espanyola de 2 a 24 anys segons nivell socioeconòmic. Estudi enKid (1998-2000).

OBESITAT (P97)

EXCÉS DE PES (P85)

Nivell socioeconòmic

**Punts de tall:
Hernández i col. 1988**

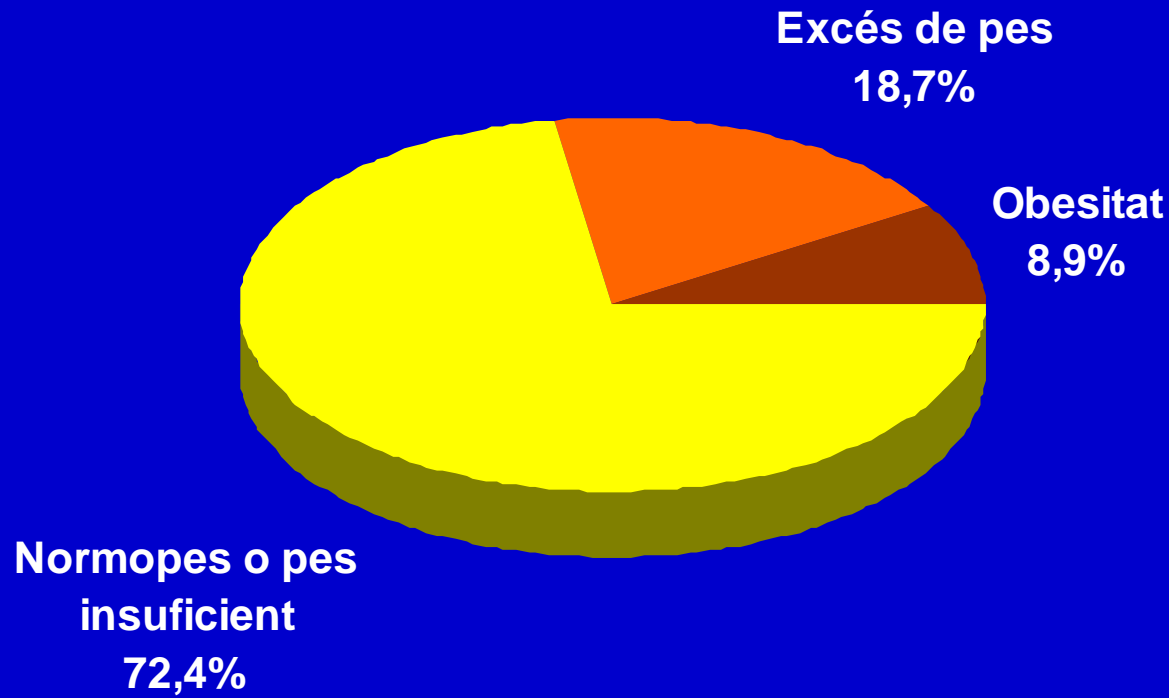
Encuesta Nacional de Salud 2006

Metodologia

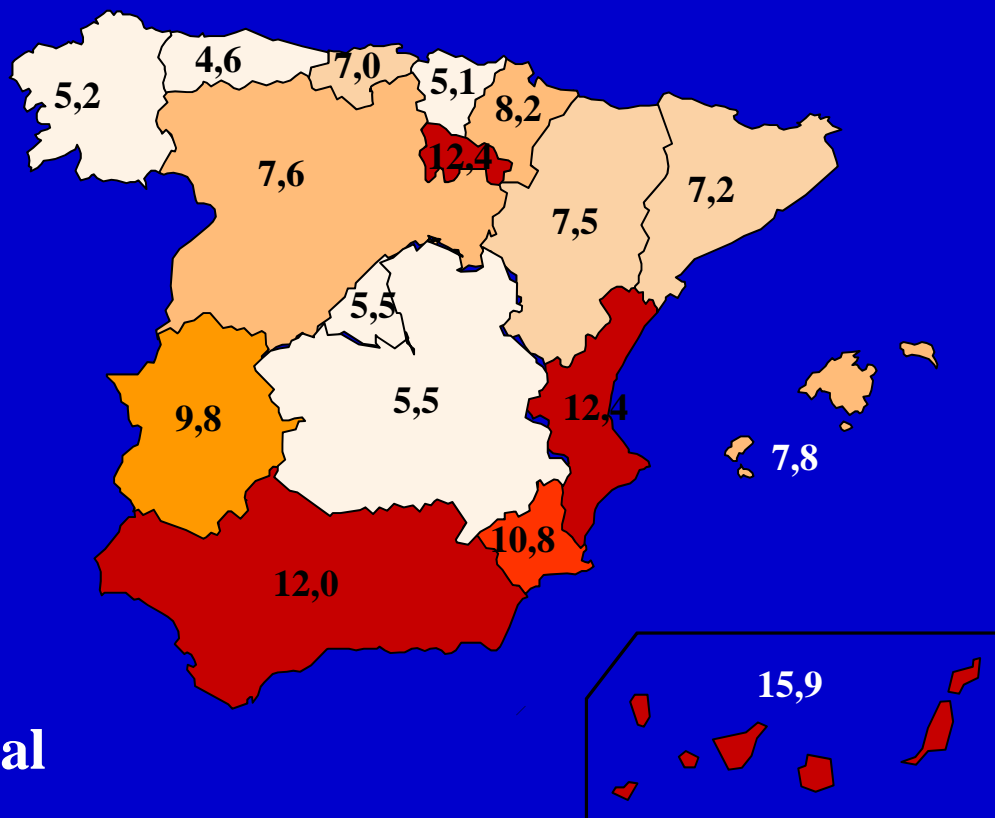
- **Àmbit:**
 - **Poblacional:** Persones residents en vivendes familiars principals
 - **Geogràfic:** Nacional
 - **Temporal:** Juny 2006 - juny 2007
- **Tamany mostra:**
 - **Adults (16 i més anys):** 29.478 entrevistes personals
 - **Nens (0 a 15 anys):** 9.122 entrevistes a la mare, pare o tutor
- **Treball de camp:** Instituto Nacional de Estadística (INE)

Encuesta Nacional de Salud 2006

Índex massa corporal infantil (Població 2 a 17 anys)

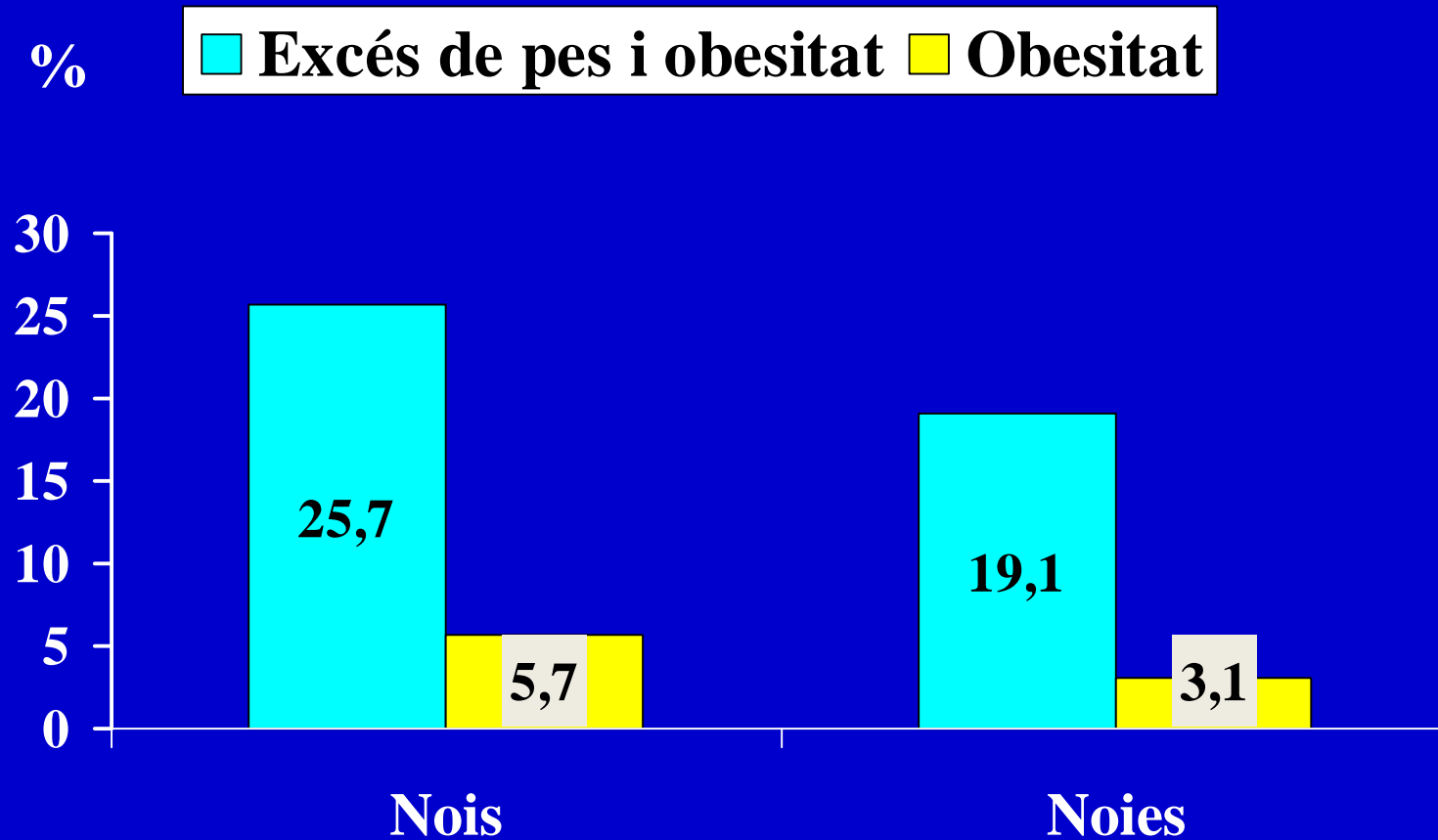

Prevalença d'obesitat en la població de 2 a 17 anys. Encuesta Nacional de Salud de España 2006

Mitja nacional
8,9 %

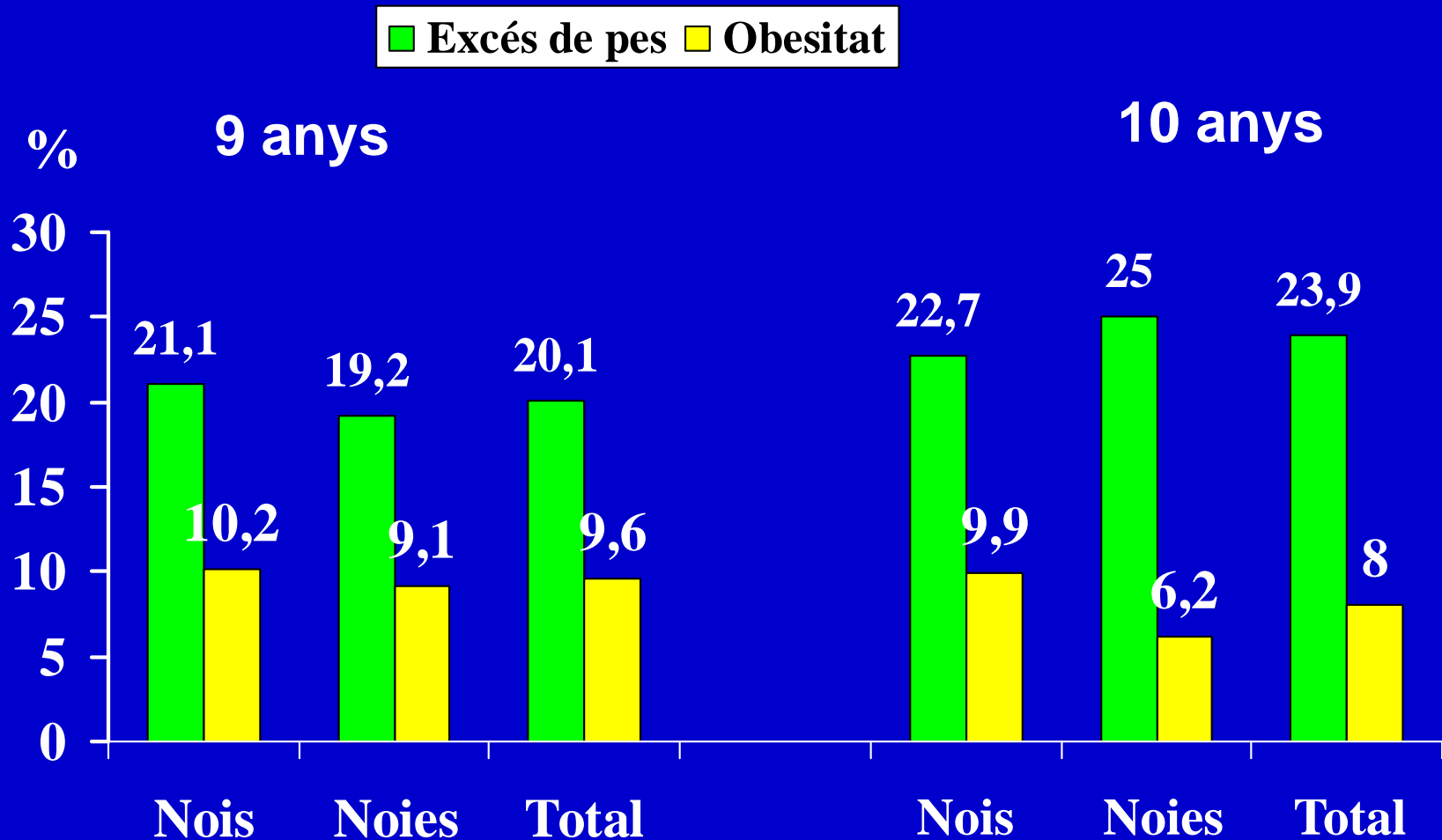
Prevalença excés de pes i obesitat en nois de 13 a 18 anys. Estudi AVENA (2000-2002)

Punts de tall Cole et al, 2000

Moreno et al, 2005

Prevalença excés de pes i obesitat en nois de 9 i 10 anys. Estudi de Cuenca (2004)

Prevalença d'excés de pes i obesitat en nens de 2 a 5 anys a Europa

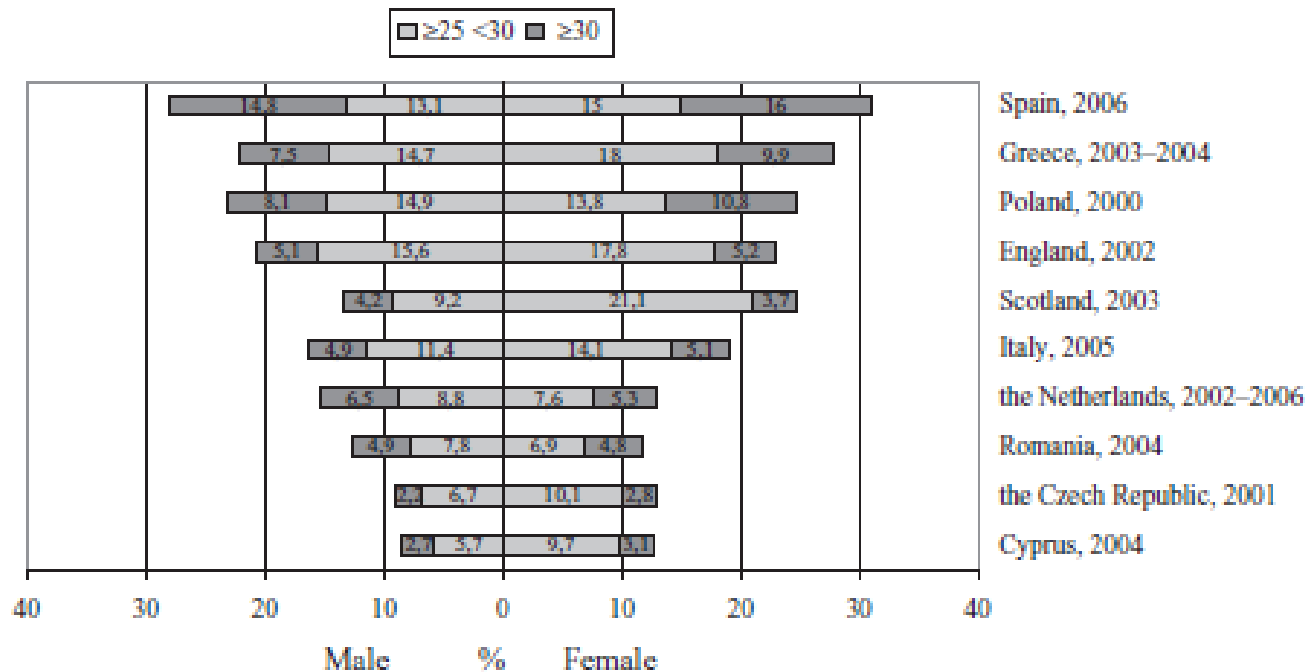
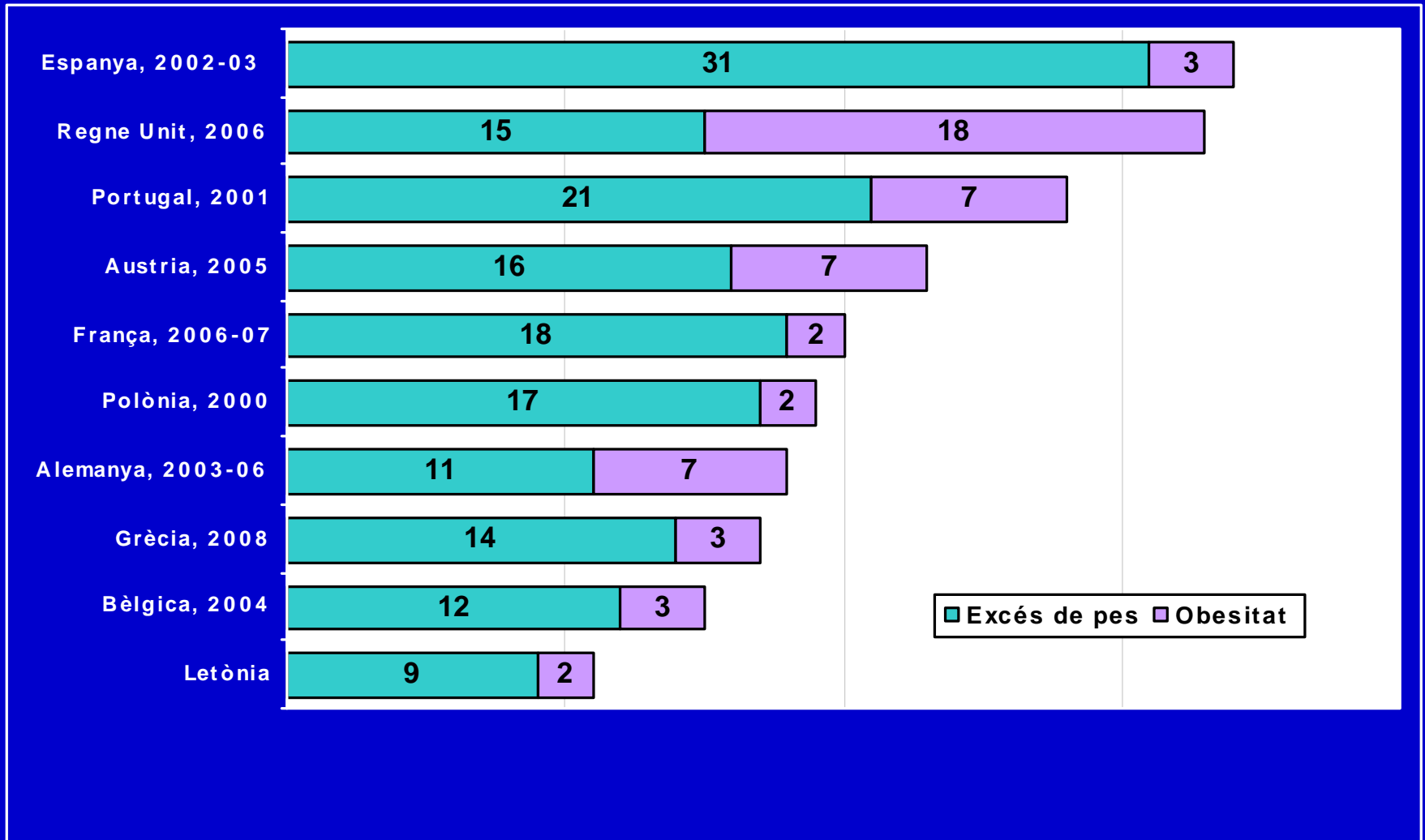
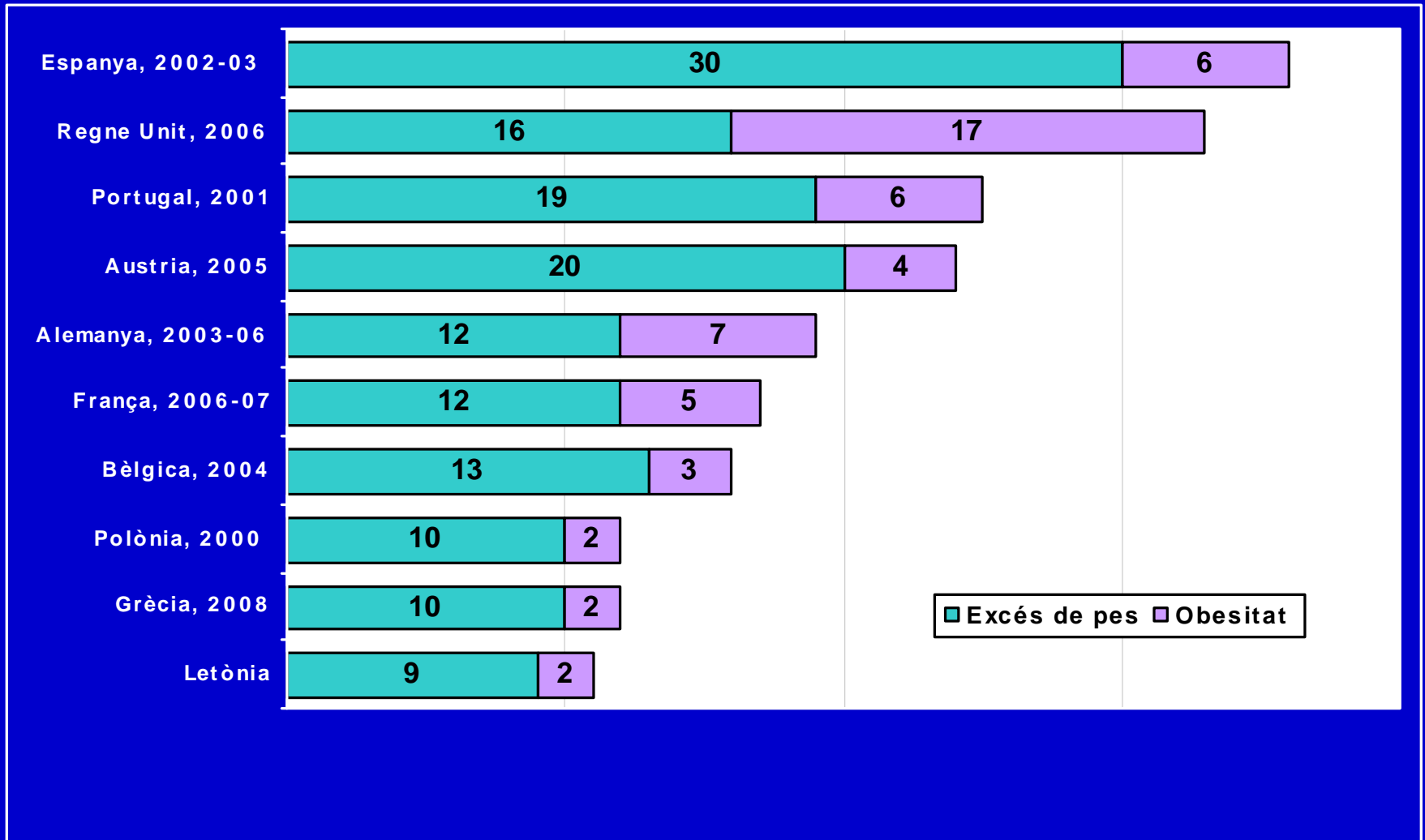

Figure 1 Rates of overweight and obesity (the International Obesity Task Force reference and cut-offs) in children at 24–59 months of age, by sex and country.

Prevalença excés de pes i obesitat en nois de 10 a 14 anys de la UE

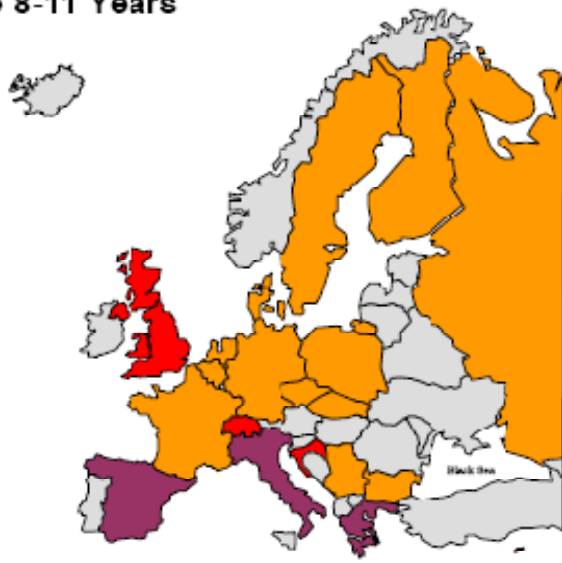

Prevalença excés de pes i obesitat en noies de 10 a 14 anys de la UE

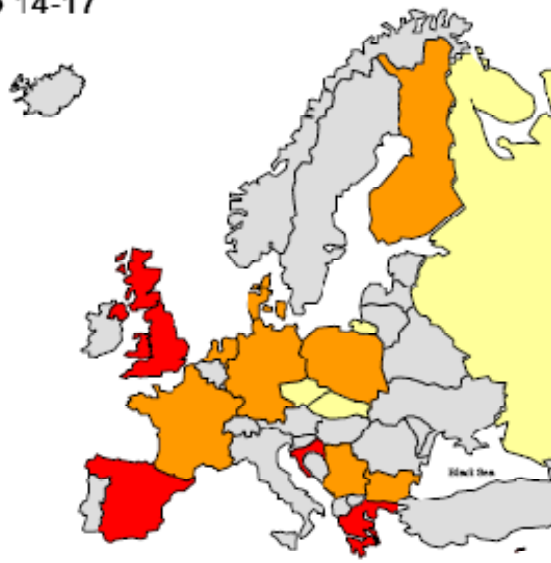

Prevalence of overweight among children in Europe*

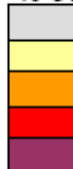
Age 8-11 Years

Age 14-17

% Overweight*

No IOTF criteria data available
0-9.9%
10-19.9%
20-29.9%
≥30%

*Note: Cut-off points used were age and sex specific. These are obtained from the percentile of BMI distributions corresponding to a BMI of 25 for overweight at the age of 18 (Cole T J et al (2000) BMJ Vol 320:1-6)

This data was collated by Tim Lobstein** and Marie-Laure Frelut*** for the EASO Childhood Obesity Task Force. Please note this map is not to scale.

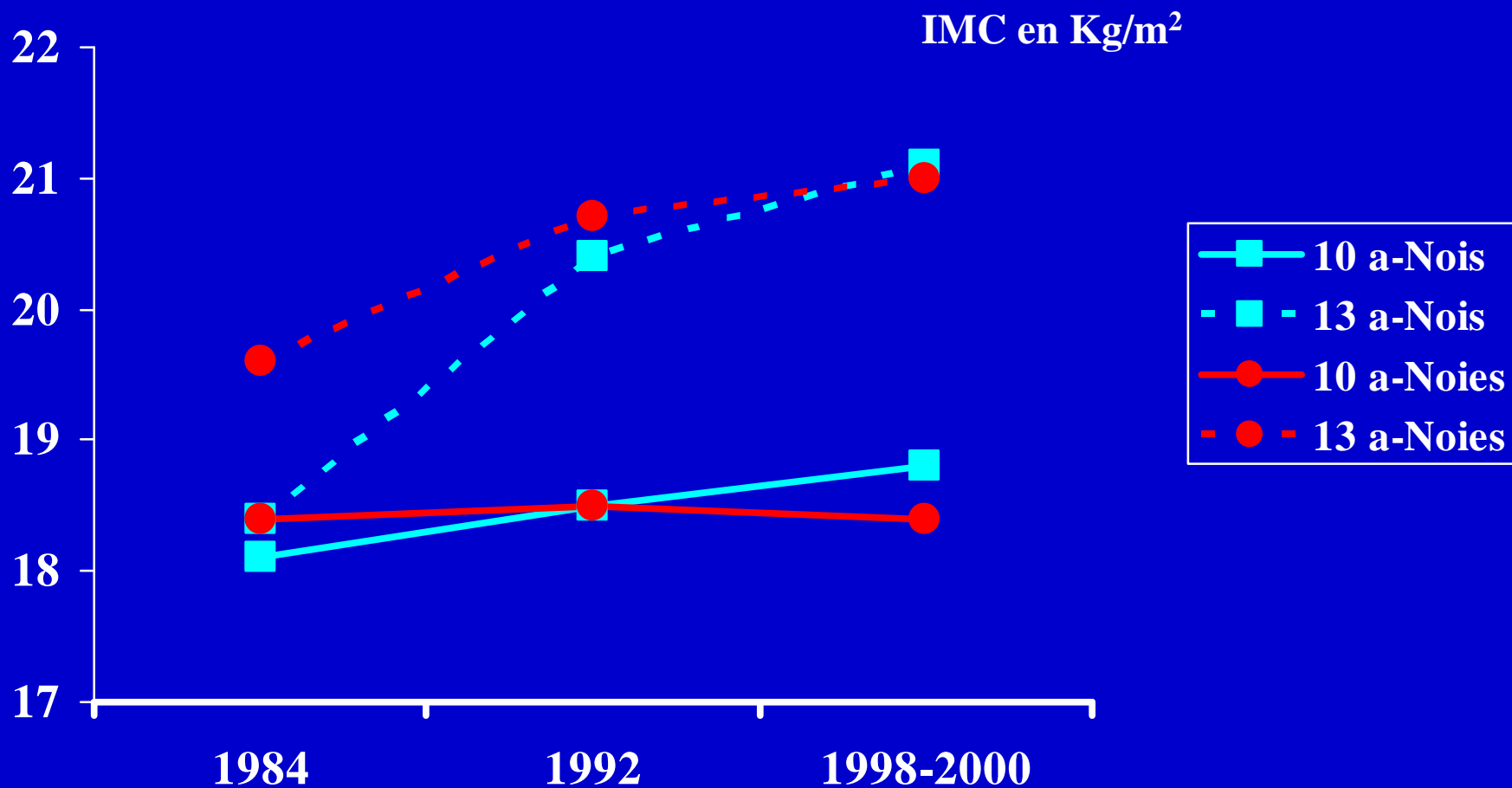
** International Obesity Task Force, 231 North Gower Street, London NW1 2NS, UK

*** European Childhood Obesity Group/EASO Childhood Obesity task Force, Hôpital Robert Debré, 75019 Paris, France

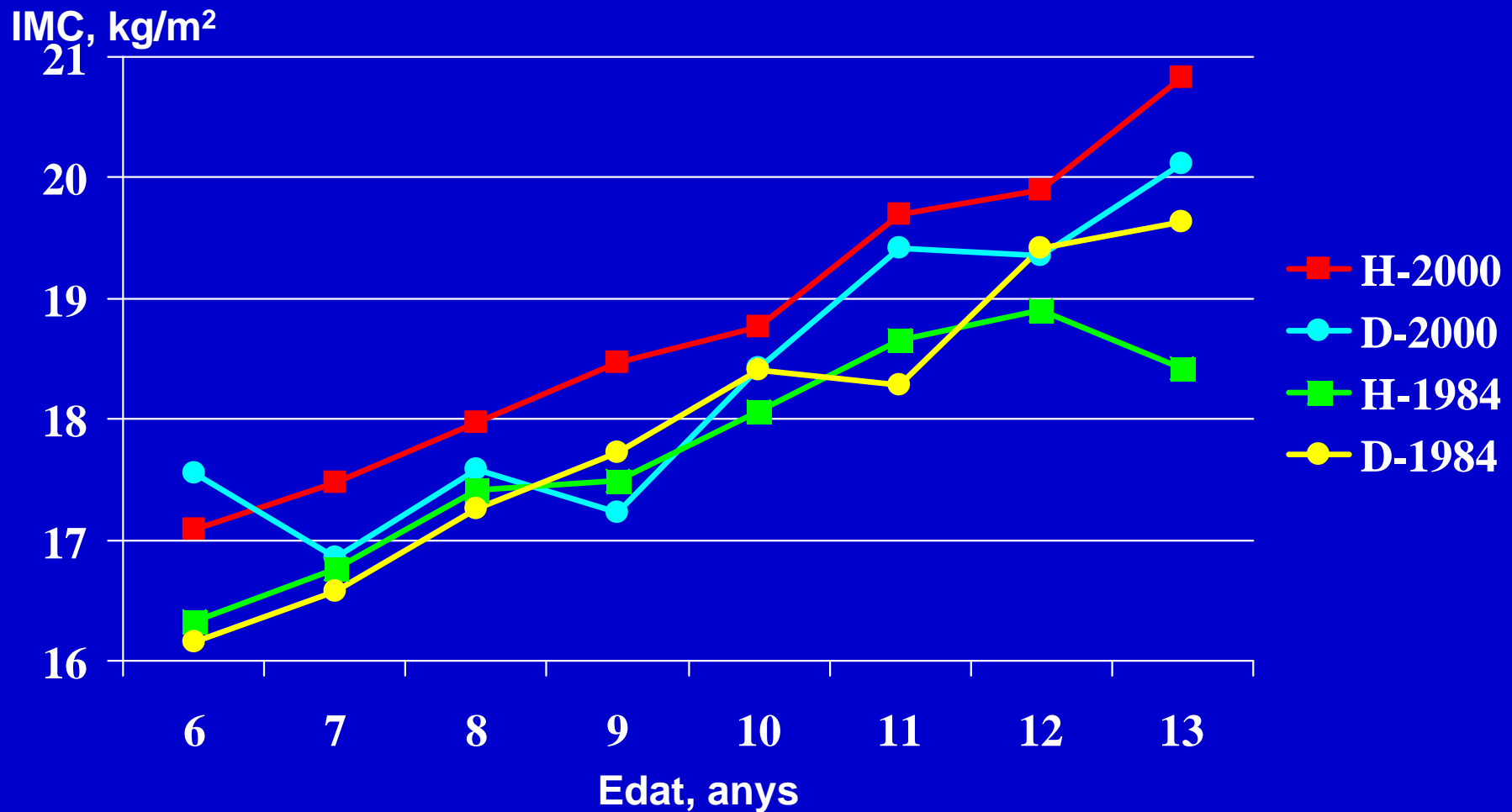

©Prepared by Rachel Jackson Leach and Neville Rigby, International Obesity Task Force, 231 North Gower Street, London, NW1 2NS email:obesity@iotf.org

Evolució de l'Índex de Massa Corporal als 10 i 13 anys en nens i nenes espanyols. 1984-2000.

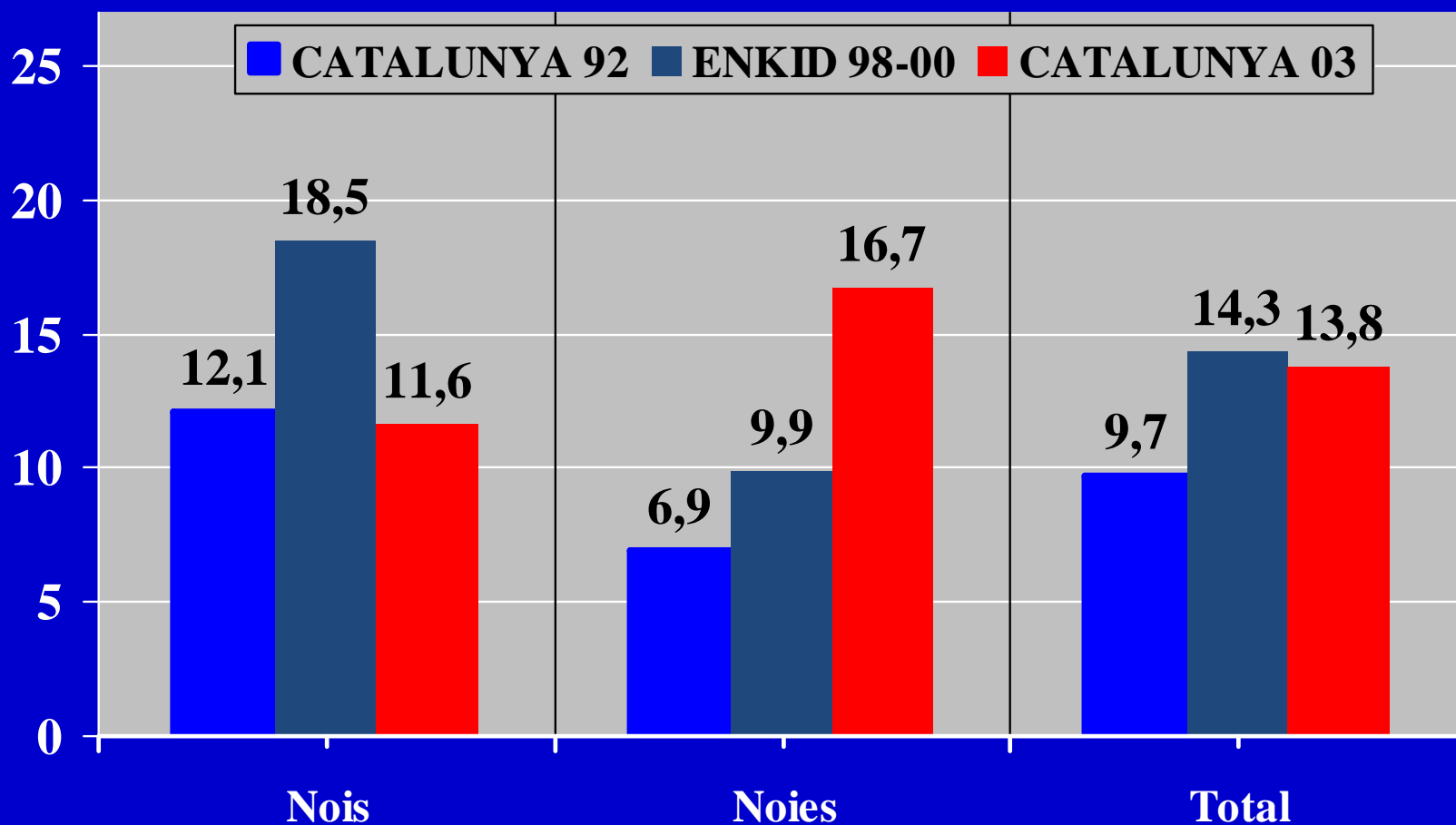

Evolució del valor mitjà de l'índex de massa corporal en la població infantil espanyola segons els estudis Paidos-1984 i EnKid-2000

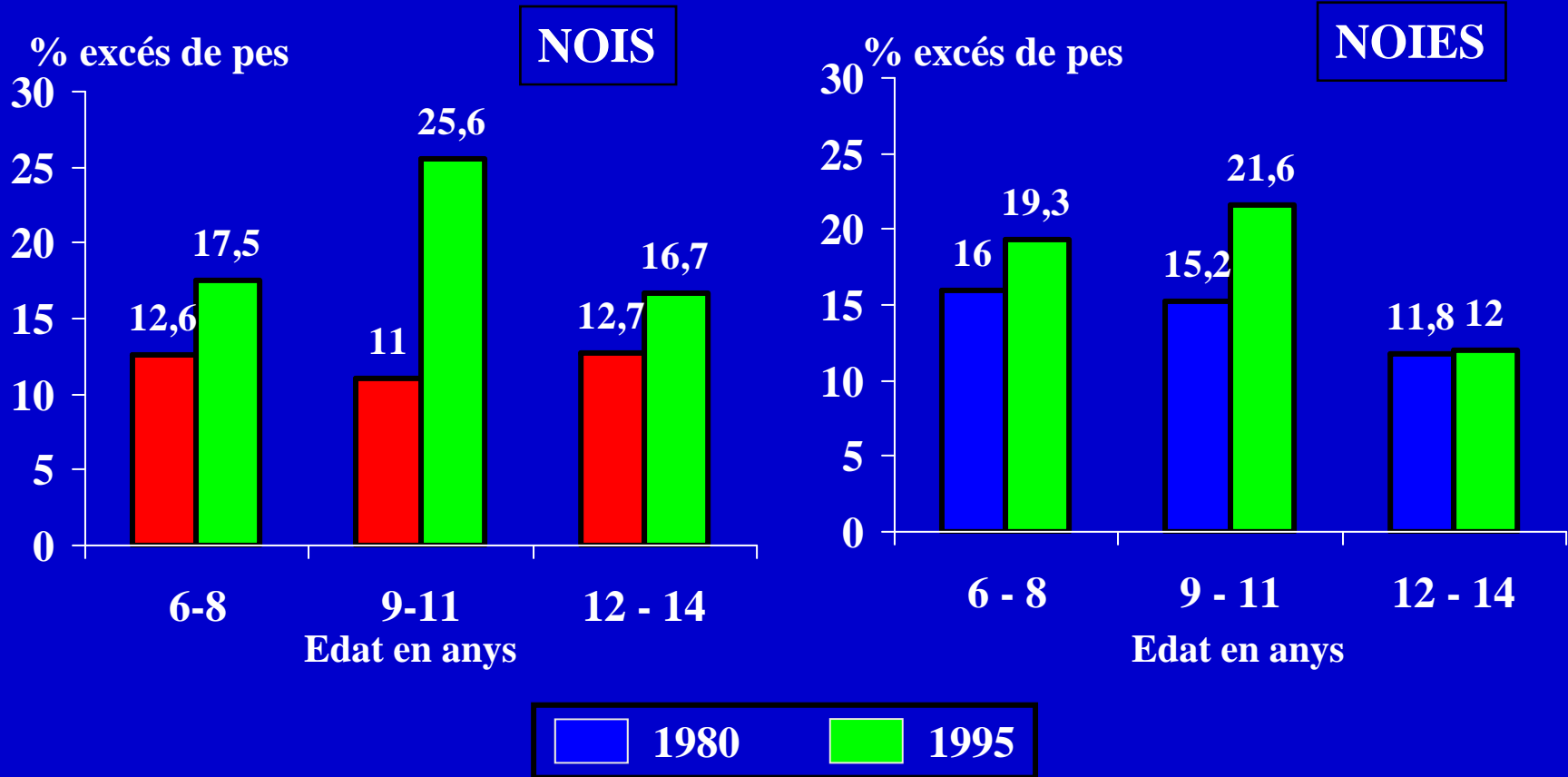

Prevalença d'obesitat en nens i nenes de 10 a 17 anys segons valor del percentil 97 de les taules d'Orbegozo

Prevalença obesitat en %

Prevalença d'excés de pes en nens i nenes de Saragossa 1980 i 1995

Font: Bueno et al, 2001.

Factors socio-econòmics:

- Entorn socioeconòmic
- Nivell cultural pares

Factors demogràfics:

- Regió geogràfica
- Tamany localitat

Entorn familiar:

- Hàbits alimentaris
- Activitat en el lleure
- Preferències
- Estil de vida

Susceptibilitat
Genètica

Antecedents

Primera Infància:

- Pes al néixer
- Lactància Materna

Hàbits Alimentaris:

- Energia
- Densitat energètica
- Greix total
- Distribució ingesta diària
- Verdura + Fruita

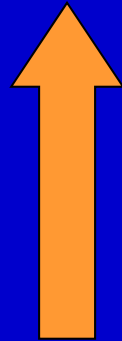
Sobrecàrrega ponderal
Pare
Mare

Activitat Física:

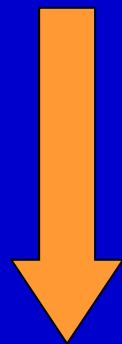
- Sedentarisme
(Hores de son, TV...)
- Exercici físic
- Activitat esportiva

Excés de pes

FACTORS DE RISC D'OBESITAT INFANTIL I JUVENIL A ESPANYA. Estudi ENKID.

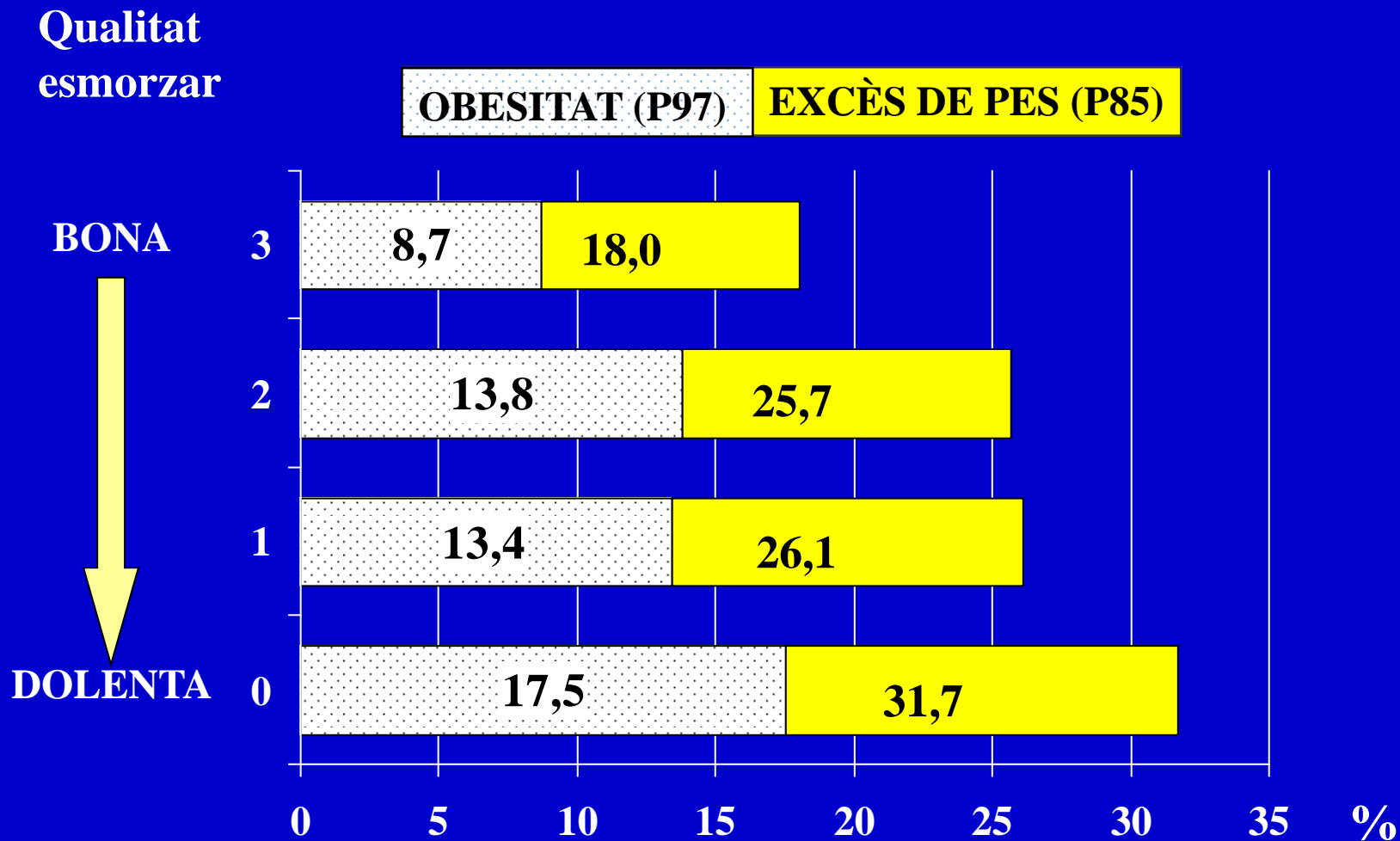

**Sedentarisme (TV > 2 h/dia).
Baix Nivell Cultural i SEE.
Consum alt de greixos,...**

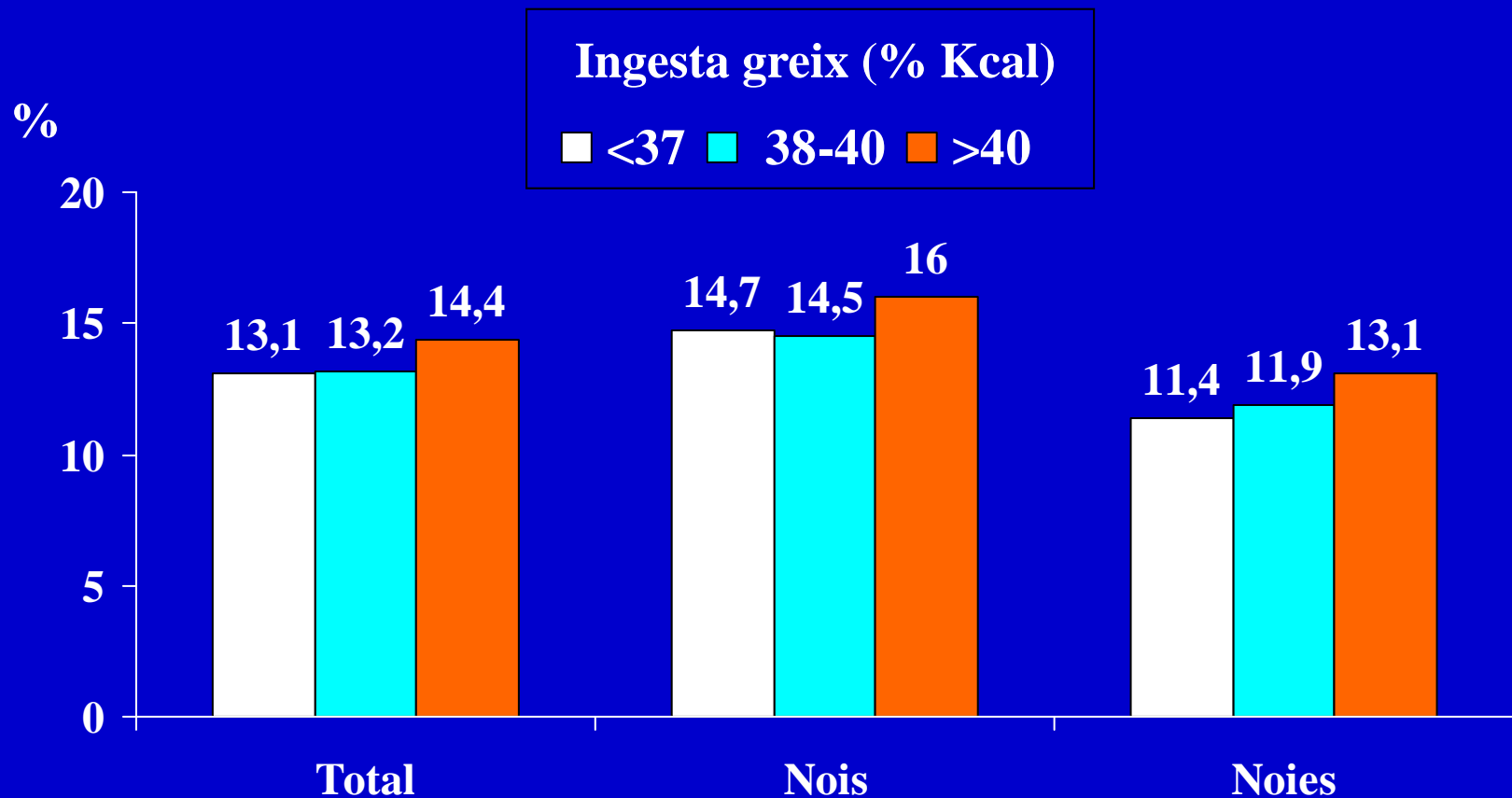

**Pràctica esportiva habitual.
Lactància materna.
Consum alt de fruita i verdura
Esmorzar equilibrat.**

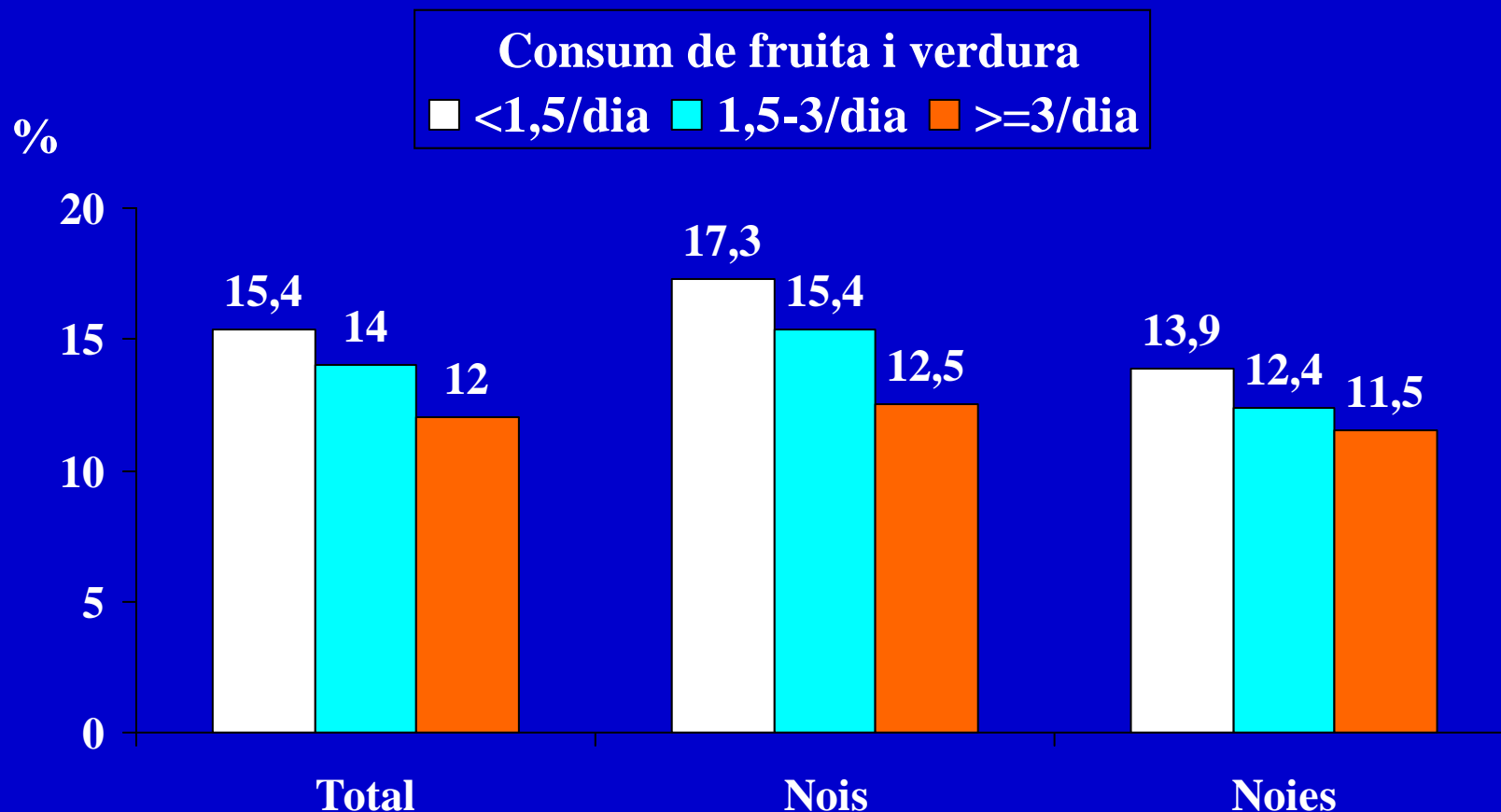
Prevalença d'excés de pes i obesitat en la població espanyola de 2 a 24 anys segons qualitat esmorzar (consum de cereals i/o lactis i/o fruita). Estudi enKid (1998-2000).

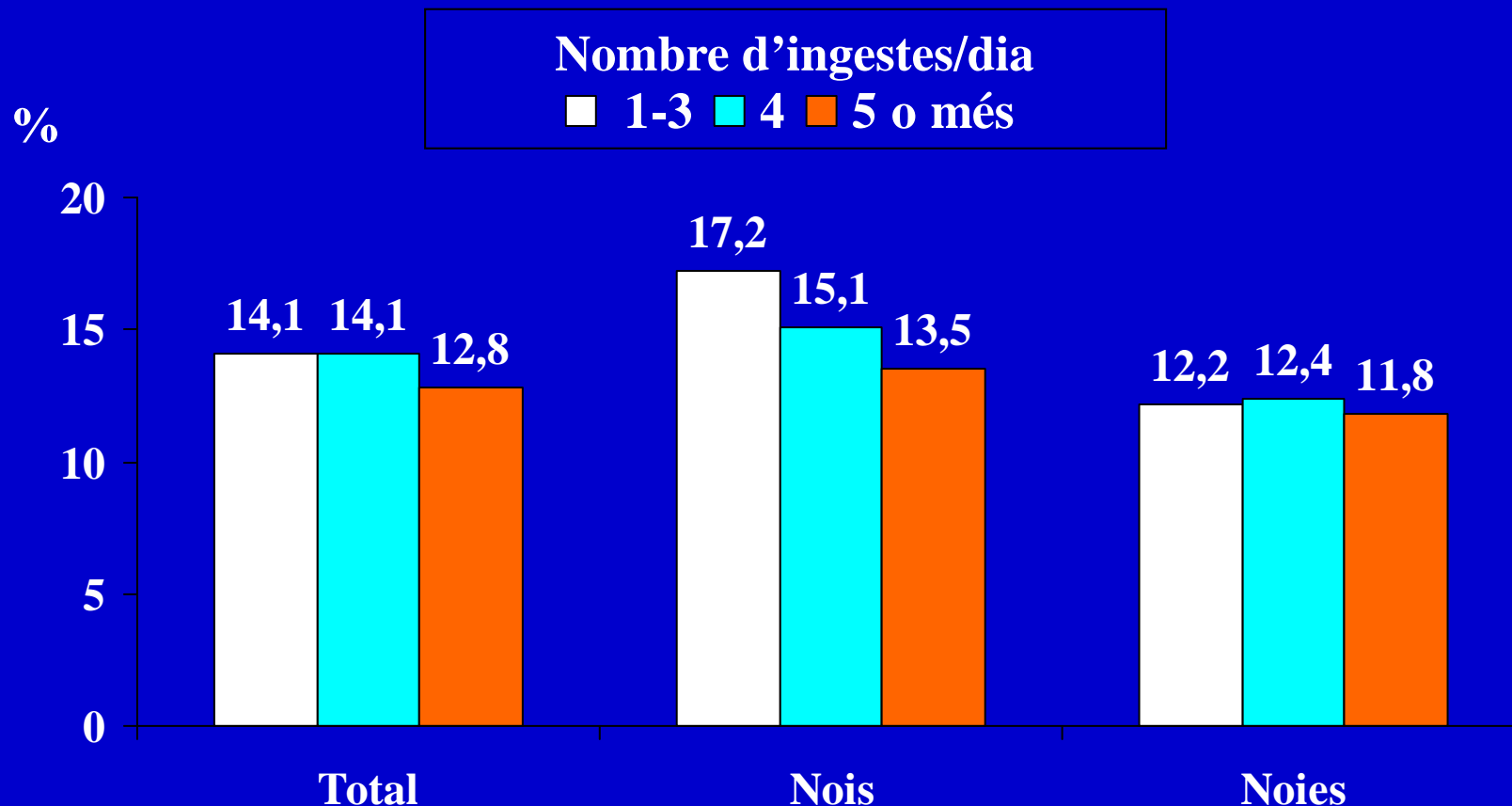
Prevalença obesitat en la població espanyola de 2 a 24 anys segons ingesta greixos. Estudi enKid (1998-2000).

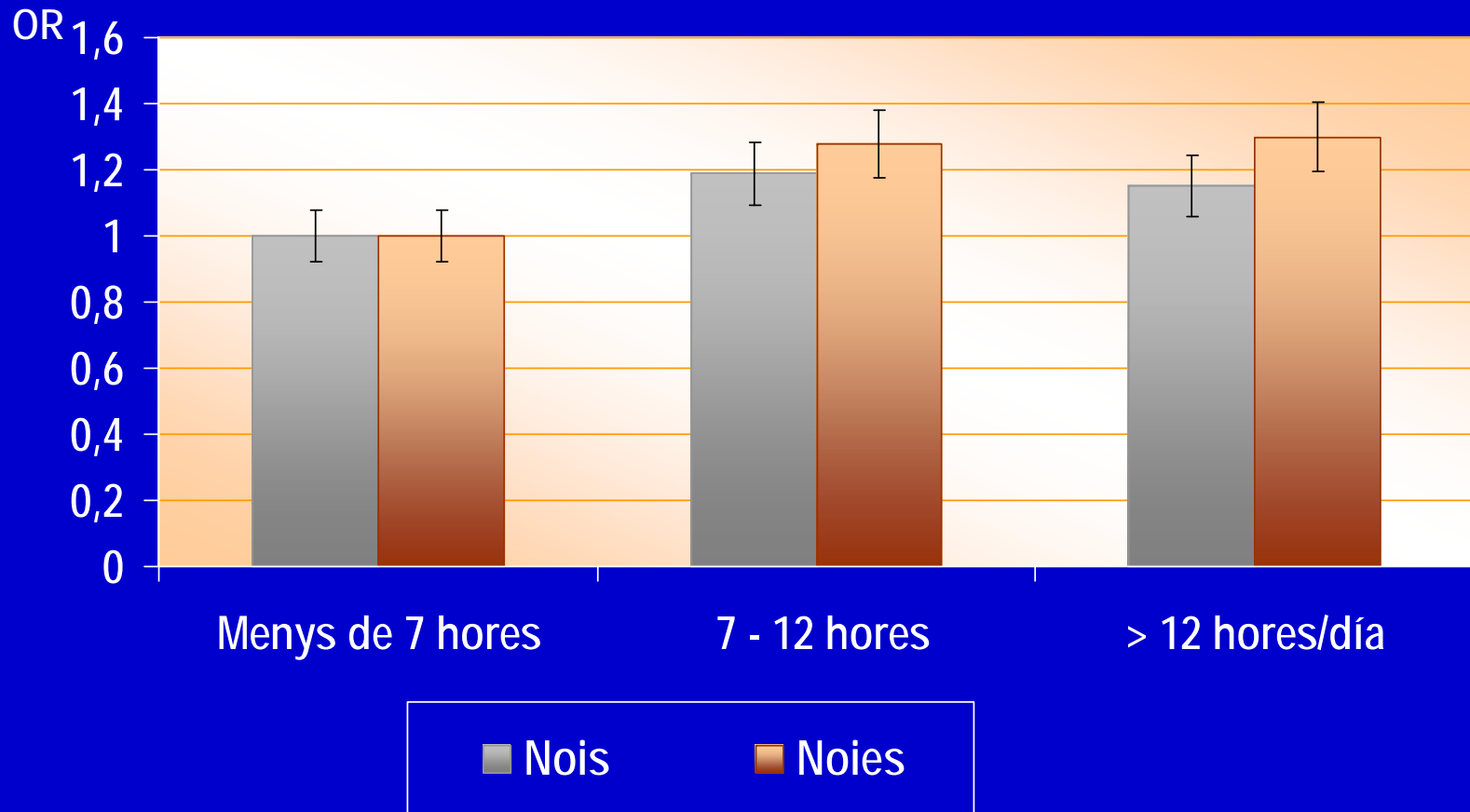
Prevalença d'obesitat en la població espanyola de 2 a 24 anys segons consum de fruita i verdura. Estudi enKid (1998-2000).

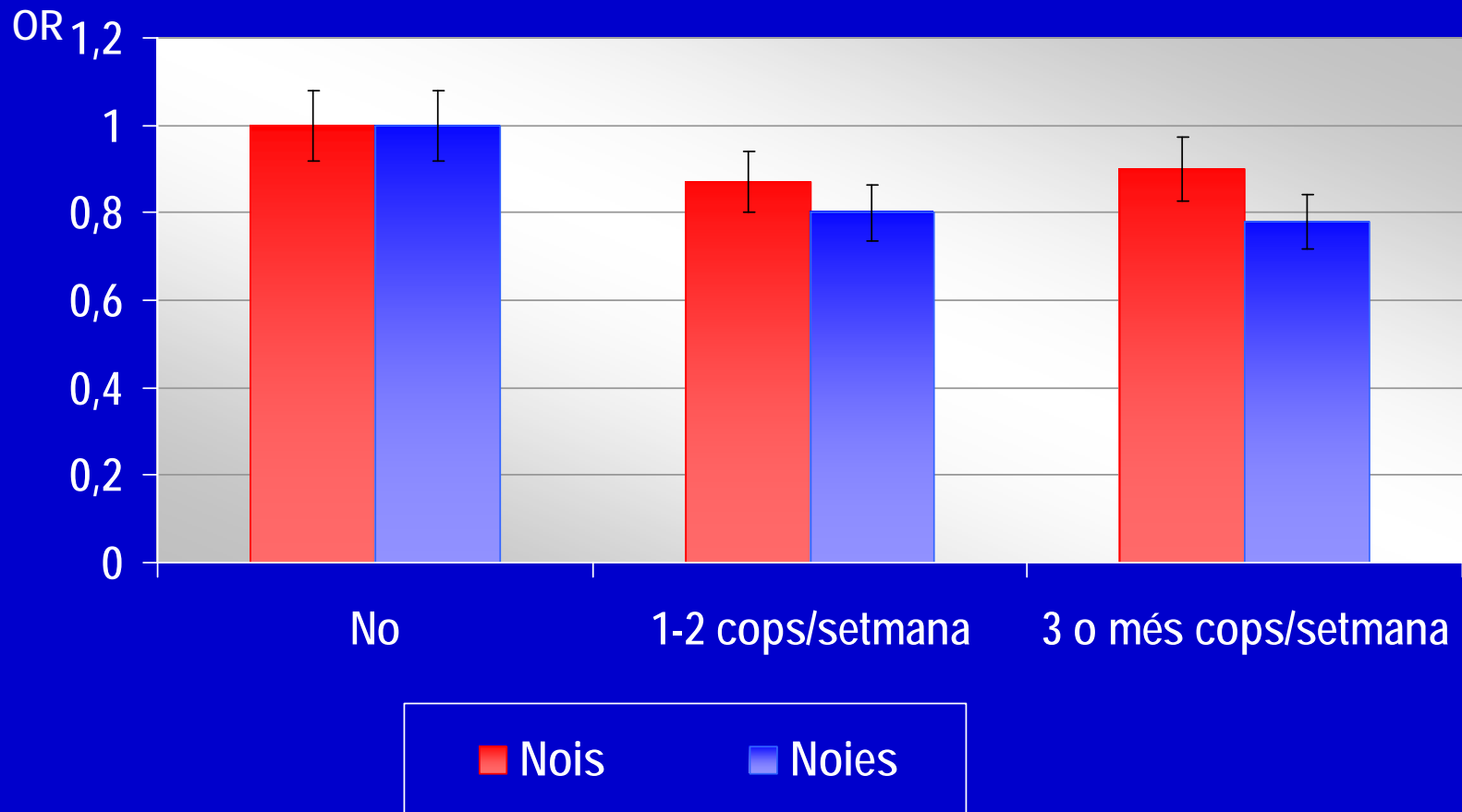
Prevalença d'obesitat en la població espanyola de 2 a 24 anys segons nombre d'ingestes al dia. Estudi enKid (1998-2000).

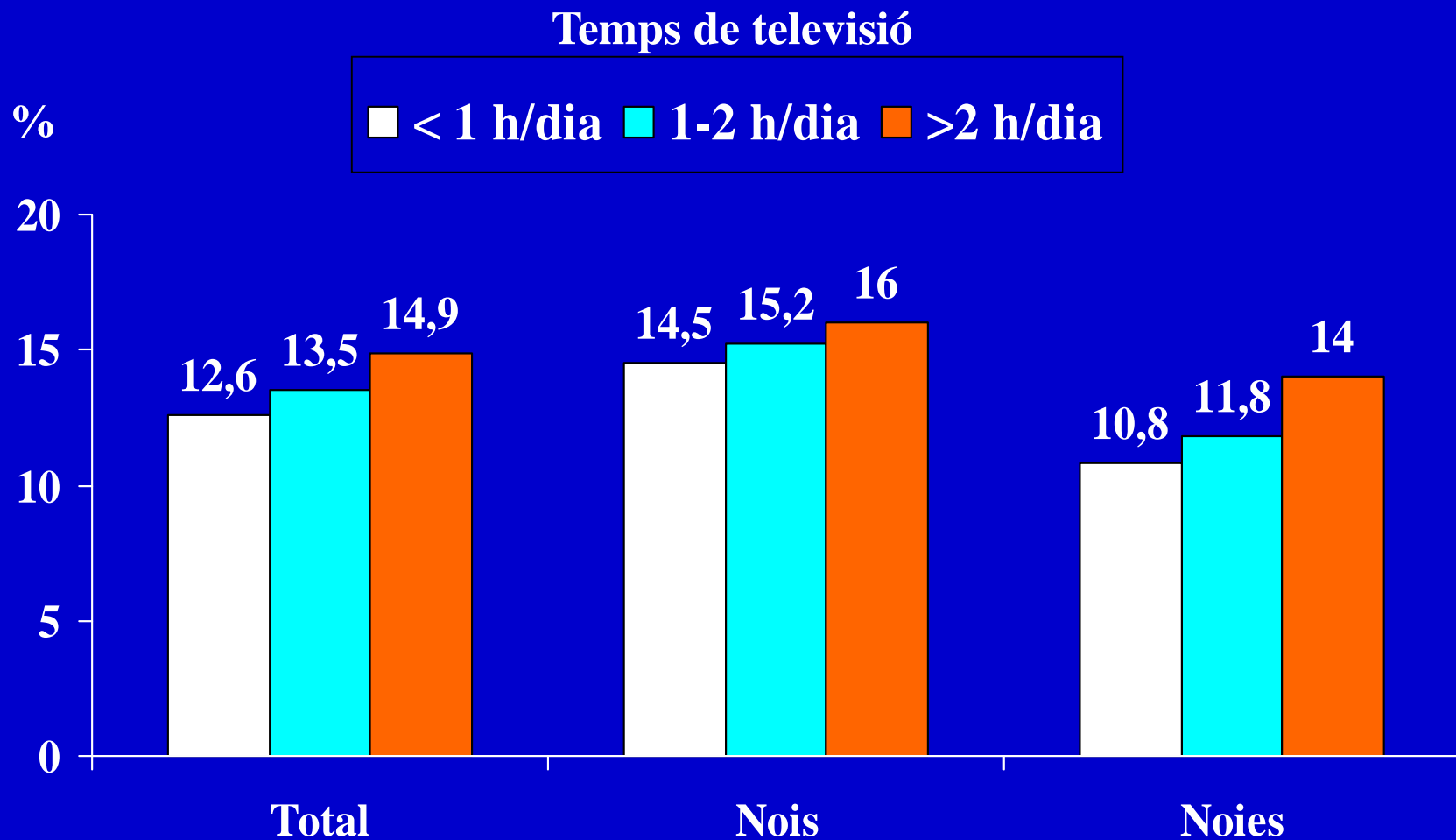
Prevalença d'Obesitat: Temps dedicat a activitats Sedentàries

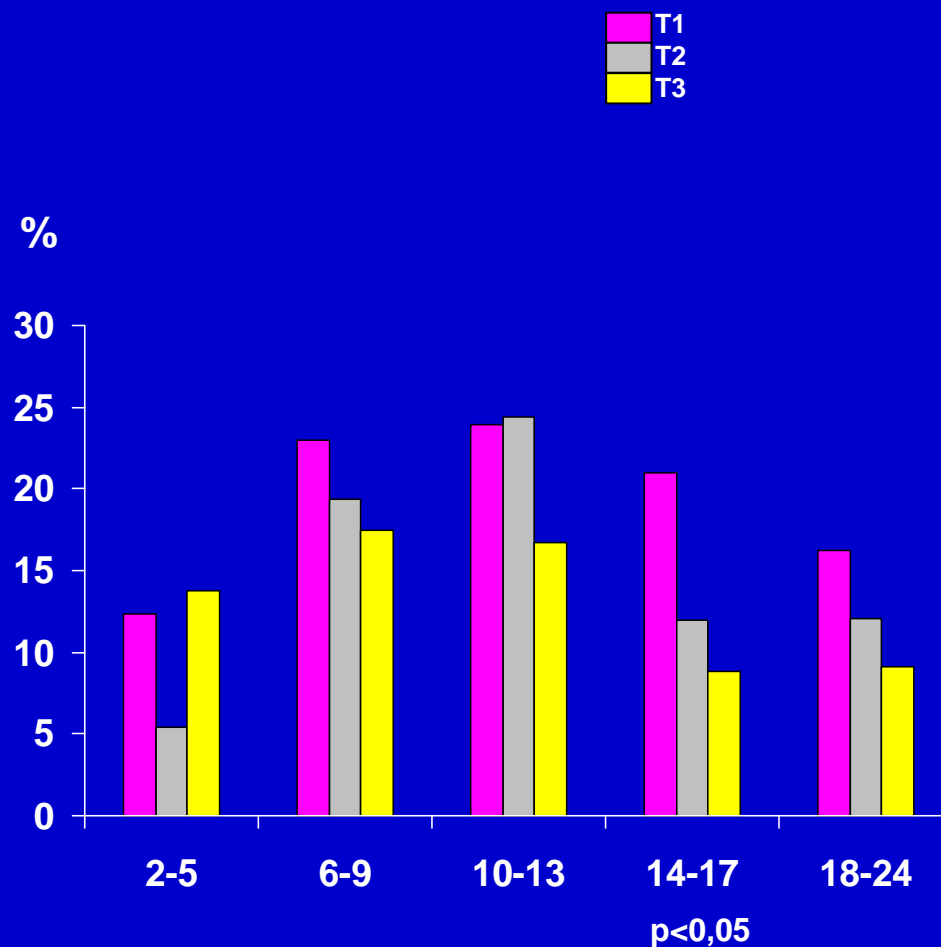
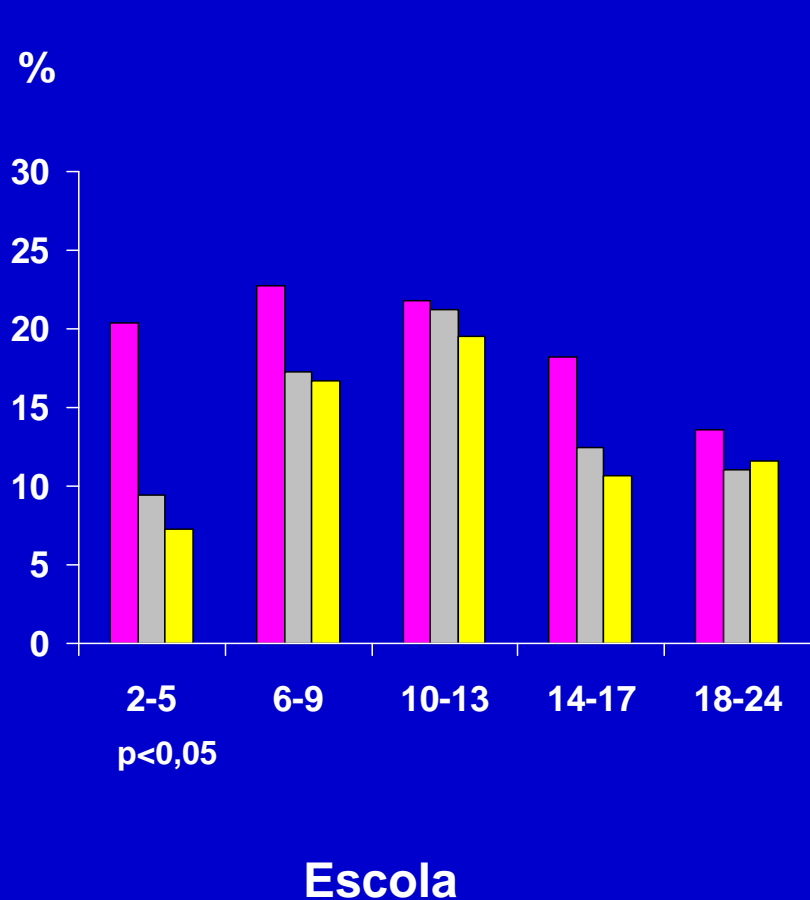
Prevalença d'Obesidad: Pràctica Esportiva

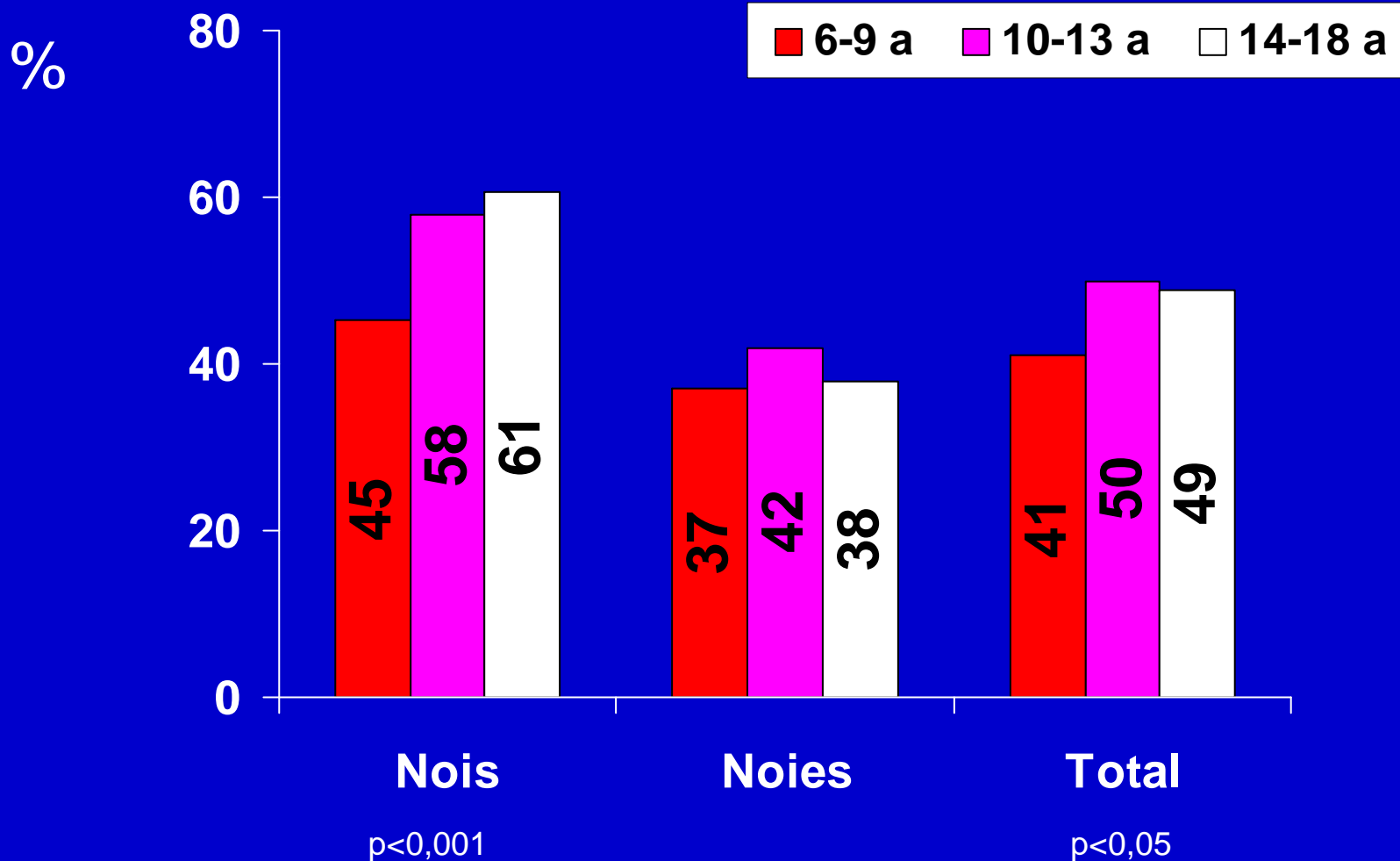
Prevalença d'obesitat en la població espanyola de 2 a 24 anys segons el temps dedicat a veure la TV. Estudi enKid (1998-2000).

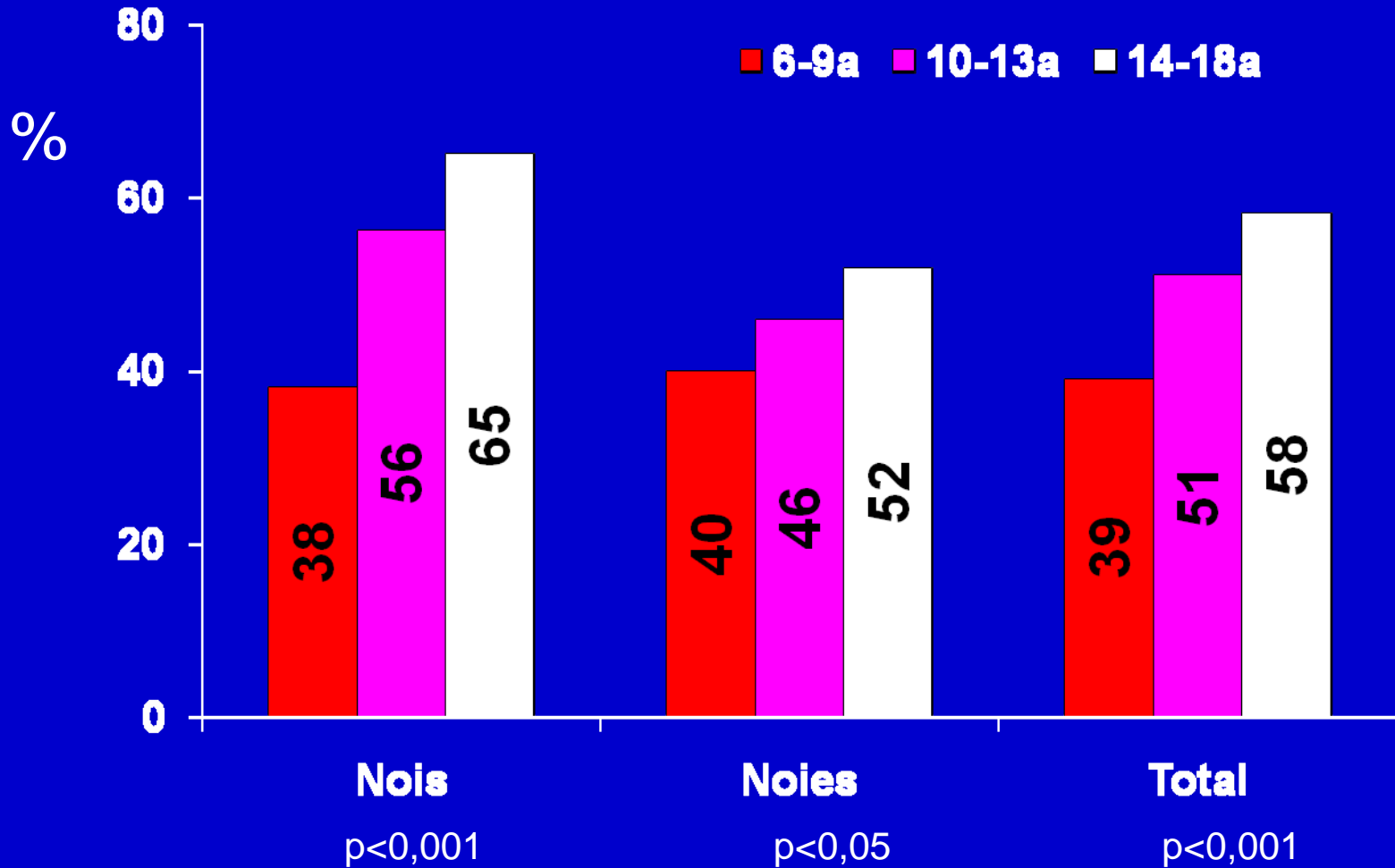
Prevalença d'obesitat en la població espanyola de 2 a 24 anys segons tertils de despesa energètica. Estudi enKid (1998-2000).

Nens i adolescents (%) de 6 a 18 anys a Espanya segons hàbits d'activitat física (≥ 60 min/dia AF moderada) segons grup d'edat i sexe

Nens i adolescents (%) de 6 a 18 anys a Espanya segons hàbits de sedentarisme (>2h/dia sedentarisme) segons grup d'edat i sexe

Esport/temps lleure

- Falta d'instal·lacions escolars
- Poques zones de joc al carrer
- Amplia accesibilitat a activitats de lleure pasives d'interior
- Carrers poc segurs
- Poques rutes de lleure a gran ciutat

Promoció d'aliments d'alt contingut calòric a través de:

- Publicitat
- Preus favorables, racions,...
- Marketing a la escola
- Snacks, begudes refrescants
- Menjar fora de casa
- Patrocinis

Família

- Predisposició genètica
- Excés de pes dels pares
- Insuficient lactància materna
- Coneixements de salut, recursos econòmics, de temps i habilitats culinaries dels pares

ENTORN OBESOGÈNIC

Educació e informació

- A les escoles
- Estils de vida
- Nutrició
- Cuina
- Missatges en mitjans de comunicació
- Modes

Conclusions

1. A Espanya, la taxa d'obesitat ha augmentat de manera considerable en els darrers anys, especialment en els nois.
2. Existeixen diferències importants segons la regió i el nivell socioeconòmic.
3. El 48% de la població espanyola de 6 a 18 anys compleix les recomanacions sobre AF (en les noies tan sols el 39%).

Conclusions

4. Casi un 60% dels nois i noies majors de 14 anys estan més de dues hores al dia realitzant activitats sedentàries.
5. Cal promoure l'activitat física i l'alimentació saludable a l'escola i fora de l'escola per instaurar un estil de vida saludable que es mantingui en la edat adulta.

GRÀCIES PER LA VOSTRA ATENCIÓ